איך בין א מענש

פון יאזעף ק. בארסאדי.

דער אלטער איז געזעסען אויף א היל צערנעם בענקעל אין דער קליינער ווייס געקאלכטער כאלופקע. א טויזענד קניי־שעל האט מען געקענט אנצעהלען אויף זיין גזיכס; זיינע אויגען זיינען געווען וואר־סערדיג און געקוקט האט ער, בלאנזשענ־דיג אויף דער גרופע יונגע לייט נעבען איהם.

אנגעטהאן איז ער געווען אין אנצוג פון גראען בהיימיש געשפונענעם לייוואנד, האבענדיג ארויסגעוויקעלט די ארבעל פונקט ווי ער וואלט נאך געווען ביי דער ארבייט. אויף זיינע צוויי אנגעשטרענגטע הענד האבען זיך געמערקט דיק אנגעש־וואלענע בלויע אדערען און די מיסקעלען זיינע האבען זיך פלוצלונג צוזאמענגעצוי־גען ווי ער וואלט וועלען עפעס אויפהויי־בען. אויפשטעהענדיג מיט א פערוויס־נעם קאפ און אויפגעהויבענע הענד, האט ער אנגעהויבען צו רעדען. עס האט גע־שיינט אז ער האט געזעהען פאר זיך א גרויסען עולם. ער האט געדרעט משוגע־דיג, צארנדיג און ביטער דעבעלירענדיג.

"איך בין א מענש, א פיהלענדער, א שטארק ווילענדיגער, א פארשענדער מענש. איך בין א מענש! מיינע הענד, מיינע אָרעמס, מיינע אויגען, מיין קאפּ, מיין שארבען, מיין מאגך, יעדער גליעד מיינער — זיינען די זעלבע ווי פון מיינע מיט־מענשען. מיין ברוסט הויבט זיך, ווען איך אטהעם; מיינע באק־ביינער בעווע־גען זיך, ווען איך רייד; די מוסקולען פון מיינע הענד ווערען אנגעשטרענגט ווען איך אריים. מיין מאגען רוגז'ט זיך, ווען איך בין הונגעריג, עס נעהמט מיך דורך א פערנעניגענדליכער געפיהל, ווען איך עס אב; ווען איך בין מיער, פערלאנג איך רוהע און לעג זיך אנידער, ווי וועל־כער עס איז אנדער מענן.

"איך בין א מענש! איך האב אמ־ביציעס, נאבעלע שטרעבונגען און אבזיכ־טען. דערפאר וואס איך בין א מענש, קען איך פיהלען מיין הארץ פיהרט דורך די זעלבע פונקציאנען, ווי די הערצער פון מיליאנען און מיליאנען פון מיינע מיט־מענשען. איך זעה שעהנקייט און העס־ליכקייט און איך ווייס דעם חלוק צווישען ביידע. מיט מיין הארץ ליעב איך און מיט מיין מארך דענק איך. מיין הארץ פיהלט זי קען מאכען מיך צו פערשטעהן מיינע נייגונגען; מיין מארך גיט מיר דיא קראפט דאס צו בערייפען.

קראפט איז אין מיר, איז מענשליך איך בין א מענש!

מיט מיין ארבייט, מיט דער ארבייט פון מיינע צוויי הענד בילד איך שטענדיג בילד איך. די קראפט איז מיר אין איך לעג אויף איהר דעם ווערטה. איך בין אן ארבייטער. מיין ארבייט איז מעכטיג. איך האב געבויט אויף דער ערד יעדע שא־פענדע שעהנקייט. איך, דער ארבייטער, האב געבויט אויף דער ערד אלעס, וואס איז גוט און ריוח'דיג. איך, דער ארבייטער דער שווער גאר, דער שמיד־הענטיגער דער אין לומפען געקליידעטער ארבייטער האב גע־נעבען לעבען צו דער ערד. איך האב גע־זייט די זרעה. וועלכע זאל ארויספּרא־צען. מיין כח, מיין קערפּער, מיין נשמה מיין יעדער גדאנק איז קאנצענטרירט, כדי פון דער זרעה זאל ארויספּראָצען לעבען, אין שניט צייט נעהם איך עס ארונטער, צומאל עס און מאך עס נאהר־האפט און גוט פערדייענד. איך דער אר־בייטער, איך בין דאס לעבען. יעדער לוק־ס וועלכען א מענש בענערהרט, בעשאף איך. וואס נאר דער מארך שטעלט זיך פאר, פיהר איך עס דורך, איך דער אר־בייטער, איך גיב די פינקעלדיגע בעפר־צונגען פאר די פראכטפאלע פאעטאנען האב איך געגעבען די ספּרוישינדיגע לייכטקייט און בעקוועמליכקייט. איך, דער ארבייטער, האב געגעבען פליעגלען דעם מענשען. מיר פליהען מיט א־גוואלדיגער שנעלקייט איבער דער גאנ־צער ערד. מיר פליהען אין דער לופטען גאר אהן פליעגלען, צום שטאלץ פון אונ־זער ארבייט.

דער מאשינסט פערשיעדענארטיגע פאציציאנען, איהרע רעש'דיגע און גרויל־צענדע בעוועגונגען, זיינע אלע אנגענעה־מע מוזיק אין מיינע אויערען, וואו איך שטעה און געה, וואו איך וואַרף מיין בליק, הער איך זייערע מוזיק מיט גרויס פרייד און שטאלץ.

די מאשין בעוועגט זיך בלויז אויף מיין בעפעהל. איך בין דער מאשין'ס שעפער; איהרע בעוועגונגען איהרע נוצליכע אויפ־טהענגען. איהר לעבען — אלעס הענגט אב פון מיר. איך בין דער מאשין'ס הארץ הויב אויף דיין קאפּ, מענש!"

"און איך דער ארבייטער דער בעל הבית פון דער וועלט, ארבייט שטענדיג ארבייטן. איך. איך בעזיץ אלעס, און וואס א מענש נויטיגט זיך. אין אויפפלאמענדע פונקען פון דעם מעכטיגען שאפענדען מארך — די בעגייסטערענדע שריפטען — באך איך בעקאנט. איך דער ארבייטער, בין דער פערשפּרייטער פון אלע וויסענ־שאפטען און אליין בלייב איך אונווייסענד. וואס עס איז נור גוט, וואס עס איז נאר פראכטפאל, וואס עס איז נאר גרויס און אויסגעצייכענט, אלעס איז עס די שאפונג פון מיינע הענד. פון דער ערד שאפט־ארויס וואהנונג ביז צו די שטאלענע און מארמארנע פאלאצען — איבעראל איז יין שעפונג. די בעקוועהמליכקייטען און די פאלאצען, זייער קינסטליעב און געשמאקפאלע מעבעל, די גאנצע ערהה־בענע אויסשטאטונג, אלעס אין די פאלא־צען איז מיין ארבייט, מיין שטאלץ, און איך, דער ארבייטער מיט דעם אויסגע־רוימטען רוקען מיט די צערדרעהטע הענד, דער האלב בעצאהלטער ארבייטער קוק כלויז אויף מיינע קונסטווערקע, און איך דער ארבייטער, דער לייד'ענדער, דער פערהאפטער — די שטענדיג בעוועגליכע מאשין — וואהן אין שמוציגע פערפעס־טעטע לעבער.

און איך ארבייט און ארבייט, אהן א זאויפהער. און די יאהרען לויפען שנעל ווי ארבייטער. די יאהרען געהען, איך ווער אלט יונגערהייד. מיין לעבען שיינט צו זיין א שנעל פערשווינדערדער מאמענט, אין געזאנג, מיין געלעבטער, מיין טויט. די געצייג זענען מיינע איבערגעגעבענע בע־גלייטער. איך בין מיט זיי אפטמאל הויבט איינער פון זיי אן צו רעדען. אט ערט דער גראב איזען. ער פרעגט: „האב איך דיך פערוואונדעט? איך האב מיטלייד מיט דיר. זעה! צו וואס האסטו זיך אזוי שטארק אנגעכאפט אן מיר? ווען דו ביזט מיער, לאז מיך ארונטער, רוה אב. אייל זיך ניט אזוי. איך בעט דיך ניט צו האמערען אהן אן אויפהער, און פון שטונדע צו שטונדע, פון טאג צו טאג מאכען הערען דעם קלאנג פון די שטיינער. ווער פערלאנגט אט די אלע אוצרות, ווער ברויכט דעם גאנצען מעטאל? ווער דארף דאס אלעס אבען אויף אין מאהל? א מענש הארף ניט לעבען בלויז כדי צו ארבייטען הויב אויף דיין קאפּ, מענש!"

"און איך דער ארבייטער דער בעל הבית פון דער וועלט, ארבייט שטענדיג ארבייטן. איך. איך בעזיץ אלעס, און וואס א מענש נויטיגט זיך. אין אויפפלאמענדע פונקען פון דעם מעכטיגען שאפענדען מארך — די בעגייסטערענדע שריפטען — באך איך בעקאנט. איך דער ארבייטער, בין דער פערשפּרייטער פון אלע וויסענ־שאפטען און אליין בלייב איך אונווייסענד. וואס עס איז נור גוט, וואס עס איז נאר פראכטפאל, וואס עס איז נאר גרויס און אויסגעצייכענט, אלעס איז עס די שאפונג פון מיינע הענד. פון דער ערד שאפט־ארויס וואהנונג ביז צו די שטאלענע און מארמארנע פאלאצען — איבעראל איז יין שעפונג. די בעקוועהמליכקייטען און די פאלאצען, זייער קינסטליעב און געשמאקפאלע מעבעל, די גאנצע ערהה־בענע אויסשטאטונג, אלעס אין די פאלא־צען איז מיין ארבייט, מיין שטאלץ, און איך, דער ארבייטער מיט דעם אויסגע־רוימטען רוקען מיט די צערדרעהטע הענד, דער האלב בעצאהלטער ארבייטער קוק כלויז אויף מיינע קונסטווערקע, און איך דער ארבייטער, דער לייד'ענדער, דער פערהאפטער — די שטענדיג בעוועגליכע מאשין — וואהן אין שמוציגע פערפעס־טעטע לעבער.

און איך ארבייט און ארבייט, אהן א זאויפהער. און די יאהרען לויפען שנעל ווי ארבייטער. די יאהרען געהען, איך ווער אלט יונגערהייד. מיין לעבען שיינט צו זיין א שנעל פערשווינדערדער מאמענט, אין געזאנג, מיין געלעבטער, מיין טויט. די געצייג זענען מיינע איבערגעגעבענע בע־גלייטער. איך בין מיט זיי אפטמאל הויבט איינער פון זיי אן צו רעדען. אט ערט דער גראב איזען. ער פרעגט: „האב איך דיך פערוואונדעט? איך האב מיטלייד מיט דיר. זעה! צו וואס האסטו זיך אזוי שטארק אנגעכאפט אן מיר? ווען דו ביזט מיער, לאז מיך ארונטער, רוה אב. אייל זיך ניט אזוי. איך בעט דיך ניט צו האמערען אהן אן אויפהער, און פון שטונדע צו שטונדע, פון טאג צו טאג מאכען הערען דעם קלאנג פון די שטיינער. ווער פערלאנגט אט די אלע אוצרות, ווער ברויכט דעם גאנצען מעטאל? ווער דארף דאס אלעס אבען אויף אין מאהל? א מענש הארף ניט לעבען בלויז כדי צו ארבייטען הויב אויף דיין קאפּ, מענש!"

"און איך דער ארבייטער דער בעל הבית פון דער וועלט, ארבייט שטענדיג ארבייטן. איך. איך בעזיץ אלעס, און וואס א מענש נויטיגט זיך. אין אויפפלאמענדע פונקען פון דעם מעכטיגען שאפענדען מארך — די בעגייסטערענדע שריפטען — באך איך בעקאנט. איך דער ארבייטער, בין דער פערשפּרייטער פון אלע וויסענ־שאפטען און אליין בלייב איך אונווייסענד. וואס עס איז נור גוט, וואס עס איז נאר פראכטפאל, וואס עס איז נאר גרויס און אויסגעצייכענט, אלעס איז עס די שאפונג פון מיינע הענד. פון דער ערד שאפט־ארויס וואהנונג ביז צו די שטאלענע און מארמארנע פאלאצען — איבעראל איז יין שעפונג. די בעקוועהמליכקייטען און די פאלאצען, זייער קינסטליעב און געשמאקפאלע מעבעל, די גאנצע ערהה־בענע אויסשטאטונג, אלעס אין די פאלא־צען איז מיין ארבייט, מיין שטאלץ, און איך, דער ארבייטער מיט דעם אויסגע־רוימטען רוקען מיט די צערדרעהטע הענד, דער האלב בעצאהלטער ארבייטער קוק כלויז אויף מיינע קונסטווערקע, און איך דער ארבייטער, דער לייד'ענדער, דער פערהאפטער — די שטענדיג בעוועגליכע מאשין — וואהן אין שמוציגע פערפעס־טעטע לעבער.

און איך ארבייט און ארבייט, אהן א זאויפהער. און די יאהרען לויפען שנעל ווי ארבייטער. די יאהרען געהען, איך ווער אלט יונגערהייד. מיין לעבען שיינט צו זיין א שנעל פערשווינדערדער מאמענט, אין

איך קען שוין נישט שווייגען

(א ברעף פון מאנטרעאל)

דעם זיעבעטען סעפטעמבער לעז איך אין "טאג" א ברעף פון קענדע, א טער געשריבען פון "פנחס".

ווער עס ווייסט ניט וואס עס געהט דא אין מאנטרעאל, אין דער אידישער בע־פעלקערונג פאר, לעזט דאס בריוועל און פערדייעט עס ווי א פשוט'ע קארעספּאנ־דענצעל, אזוי צו זאגען: א קארעספּאנ־דענצעל ווי אין גוטע שטילע צייטען, נלאט אזוי זיך בעשריבען א מחלוקה'ל, א ווייי פארטייען איינע א גערעכטע — די צווייטע אביסעלע אן אונגערעכטע, און א ביסעלע מיסר פאר ביידע פארטייען.

ווער עס ווייסט אבער וואס עס געהט דא ביי אונז אי זמאנטרעאל פאר און דערזעהט אזא מין מיסח לפיתומו ברוב־ועל, דער קען ניט פערשווייגען אזא פער ווימדונג, דער מוז ענטפערען.

דער איד, פון דעם אויבען דערמאהנ־טען אונשולדיגען בריוועל, וואס שרייבט זיך אונטער ר' פנחס, בעשרייבט אונזער מאנטרעאלער אידישען אפ־און דאן טאען ווערגנט זיך: וועמען מיינט ער? בע־ער נעזאגט — וועמען רעכענט ער אריין זין "אפ" און וועמען אין דאן טאון? אפשר מיינט דער ר' פנחס די אפערע מיט די געוויסע דריי און צוואנציג טויזענד דאלאר וואס מען האט אין אנפאנג פון דער מלחמה געזאמעלט פאר די מלחמה ליידענדע, און א פאאר אידעלאך האבען אריינגעפאקט צו זיך אין די הענד דיעזע געלדער און נור פינף טויזענד געשיקט צו די ליידענדע און אכצעהן טויזענד אבער (פאראן ביי אונז אין מאנטרעאל אזא מין טשאריטי אינסטיטוט וואס הייסט "באנ־ראן הירש" און מען זאגט אז דארט טייל־ען אפשר פאר דיעזע נאבעלע טהאט קרוינט דער שרייבער פנחס די פאאר אי־דעלאך מיט'ן נאמען "אפטאון" און דיא ועכציג טויזענד נפשות פון מאנטרעאל מוזען שוין ברעך הטבע הייסען דער "רואן טאען" כ'לבען עס לאכט זיך, אז אך און וועה איז דעם געלעכטער.

באלד ווי די מלחמה האט אויסגעברא־כען האבען זיך געפונען ביי אונז אידע־ווען, וועלכע האבען פערשטאנען, געפיהלט וואס פאר אן אונגליק עס רוקט זיך צום אידישען פאלק און נאך איידער וואס ווען האבען זיי שוין גערופען צום קענדערער יר־ענטהוסנקאך הילפע: אפעלערט, גע־שריבען, טאג טעגליך גערעדט פאר גרוי־סע פערזאמלונגען, נאך איידער דיעזע אלע וועה געשרייען וועלכע קומען יעצט פון אונזערע ברידער האט מען זיי דיעזע ליידען שוין פאר אונז געשילדערט, גערי־פען די שטאדט און די געבען שטערטלאך צו הילפע.

אדעם און רייך האבען זיך אבגערופען און א סומע פון דריי און צוואנציג טויז־זענד דאלאר איז געזאמעלט געווארען.

א פאאר אידעלאך, אין וועמענס הענד די אויבענדערמאהנטע סומע איז געווען, ווען עס איז געקומען "צום עיקר" ווי דער שרייבער ר' פנחס דריקט זיך אויס אין זיין בריוועל, ער זאגט ניט וועלכען "עיקר" נאר אין קלאמערס אריין גע־קוועטשט א פירוש אויף'ן "יי קר", אט אזוי א: "צום עיקר — צו דער חלוקה.

ר' פנחס, גאט איז מיט אייך! וואס פאר א חלוקה? וואס פאר אן איינ טהיילען? מען האט געאזמעלט דריי און צוואנציג טויזענד דאלאר פאר דיא מלחמה ליידענדע, מען האט דערהערט די וועה געשריען, נעהמט מען און מען שיקט אוועק דאס געלד, ווער מיר חלוקה, וואס מיר חלוקה! דער ניט מאנטרעא־לער איד קען אודאי רענקען דאס דורך דער "חלוקה" אין אריים א מחלוקה לשם שמים, דאס הייסט איין טהייל פון שטאדט האט געזאגט אז מען זאל פער־טהיילען די סומע צו יעדען לאנד וואו אידען האבען געליטען און א צווייטע פאר

ריעזעס מעג מען, נור פושקעס — טאר מען ניט!

עס פרעגט זיך: וואו זיינט איהר געווען מיט אייער קאטצען יאמער ווען מען האט געשטעלט פושקעס פאר'ן גאציאנאל פאנד? וואו זענט איהר גע־ווען מיט אייער קאטצען יאמער ווען איהר אליין האט געשטעלט פושקעס פאר קאנסאמפּטיוו סאנטאריום פון סט. אגאט? דאס מעג מען?

ווי געזאגט אבער אז מיט אזוינע טיי־ווילשע טרעהרען קענען זיי אפשר שטי־לען זייערע געוויסענביסע וועגען דער טיי רער חלוקה, וואס זיי האבען געמאכט, איך ווארפען זאמד אין די אויגען פון ניט מאנטרעאלער איינוואהנער. וואס אנ־בעלאנגט אבער די מאנטריאלער אידען, זיי, די מאנטרעאלער אידען קאנען דייזע קליקע און תיכף זיינען פערהאמוגנט רע־וואוצ'יאנען אנגענומען געווארען געגען דיעזע ר' פנחס'עס אפטאונער און געגען זייער געזונקענער פרעסע.

וואס זשעטהוט מען?

און דא קומען מיר צום פונקט:

הייסט מען א פאאר אידעלאך, טאקי פון די איינענע פאטשקונעס, וועלכע זיי־נען אנגעשטעלט ביי זיי אין צייטונג זיי זאלען שרייבען קארעספּאנדענצלאך אין דער ניו יארקער פרעסע. דיעזע קליינע נשמה'לאך, דיא קאררעספּאנדענצעל שרייבער פערקליידען זיך מיט נעמען ווי ר' פנחס, ר' "בן אהרון", דער שרייבט אין "וואהרהייט", דער צווייטער אין דעם "טאג". מען שרייבט אזוי זיך פשוט, ע קא־רעספּאנדענצלאך ווי אין די גוטע צייטען קארעספּאנדענץ — א לא צוויי שוחטים... א לא צוויי רבנים.... א לא (להבדיל) מרחץ...

עלענדע נשמות צו יעמען האט איהר זיך פערקויפט? בעט־אכט אויף, וואס טהוט איהר דאס? עס איז דאך דאס כלוט פון אייער פאלק, פון דיין פאלק, מאכסט פון דיין פאלק בלוט א קארעס־פּאנדענצעל? שטעהסט ביי דער זייט מיט א מעפיסטאפעל שמייכעל ווען דיין פאלק בלוטעט. נעהמסט דיין שמוציגע פעדער טונקסט איין אין דיין פאלקס בלוט און שרייבסט א קארעספּאנדענצעל, נעהמסט און פערקליידעסט זיך אין דעם הייליגען נאמען פון דעם יעניגען וועלכער איז ביי אידען דער סימבאל פון "שלום" "בן אהרון" "פנחס" פאטשקונעס קארעס־פּאנדענטען שרייבער זוכט נאך אויס א פערקויפטע נשמה'לע צווישען אייך. עס איז דא נאך א נאמען פאר איהם "בן אליעזר" פערגעסען האט? פנחס בן אליעזר בן אהרן!

אידען פון קענעדע, אידען פון אמערי־קא, זאל מען אייך ניט נארען! עס איז ניטא קיין אפטאון ביי אונז! דאס גאנצע אידישע פאלק פון קענעדע האט זיך געבונדען צוזאמען, אויב עס איז דא, אויב עס האט געטראפען אז א פאאר אי־דעלאך בונטעווען זיך אדער האבען זיך געבונטעווען, קען איך זאגען: זאל זיי גאט מוחל זיין — איך וועל זיי דאס אויך צוליעב טהאן און זיי געבען א גרייטע טעגה אין מויל אריין זיי זאלען זיך עע־נען אויסטענען'ן מיט, רבונו של עולם קינדערלאך, עס געהט א ניי יאהר, שטעלט אייך אוועק און זאגט: רבש"ע האסט דאך אליין געזאגט דורך דיינע נביאים: "רשע עד יום מותו תחכה לא" אונשולדיגער ווייזע האט זיך אריינגע־מאסט "לא" מיט א אלף און איך וויל מאקי די אלף פון לא ניט איבערמאכען, איך זאג טאקי "לא" מיט אן אלף דו גאט אויב דו ווילסט ווארט זיי די ישעים איך אבער פראטעסטיר! איך פארטעסטיר!

מ. ל. יאספאלסקי.

ר. יהונת'ל פראגער

דיענסטאג כא' אלול, איז געווען חער 151־טער יאהרצייט פון דעם גאון רבי יהונתן אייבעשיץ.

רבי יהונתן אייבעשיץ, וועלכער איז בע־קאנט מיט דעם נאמען רבי יהונת'ל פראג־נער, אדער סתם 'דער רבי ר' יהונתן', האט געשטאמט פון א פאמיליע גרויסע רבנים און מקובלים. זיין פאטער איז גע־ווען דער גרויסער מקובל רבי נתן שאפירא פערפאסער פון ספר "מגלה עמוקות".

רבי יהונתן איז געבוירען געווארען אין יאהר ת"ג (1690) אין קראקא. זיין פאָ־טער איז דערנאך געווען רב אין דעם שטעדטעל אייבעשיץ, אין מעהרען, און דארך האט דער זוהן שוין געטראגען דעם נאמען "אייבענשיץ" (פערקירצט אייבערשיץ). נאכין יונג איז רבי יהונתן געווארען א יתום און מיט זיין ערציהונג האבען זיך בעשעפטיגט קרובים און פרעמ־דע. דער יונגער יהונתן האט זיך אויסגע־צייכענט מיט וואונדערליכע פעהיגקייטען און איז פון יאהר צו יאהר געווארען דער טיי־רער חלמודישע קענטניסע. ער האט זיך אויך פערטיעפט אין קבלה, און צו ביס־לאך אויך געלערענט וועלטליכע קענטני־סען. דער לאנד ראבינער פון בעהמען יצחק שאפיראהאט איהם גענומען פאר אן איידעם, און איהם פערהייראטען די שטעלע פון א ליעבענדען פאטער. אין

פאָרטזעצונג אויף פּיידזש 6

אידישע תפלות און הייליגע געזאנגען

געזונגען פון

חזן ג. סיראטא

און אנדערע תפלות אין ליעדער פון בעוואוסטע חזנים און זינגער
א גרויסער אויסוואהל פון אלע רוסישע, פוילישע און רומענישע.
קומט הערען די רעקארדס שפּיעלען, איידער איהר קויפט.

אלע רעקארדס וועלכע איהר ווילט אדער רען מארקט מיט דעם מוכשטאב E אפען יעדען אוועגד ביז 10 אזהר.

חזן א. קארניאל
12 אינטש $1.50
12 אינטש בלוי־לייבער $1.50
5032
השכיבנו
ושמרו
5033
ומפני חטאינו ערשטער טהייל
ומפני חטאינו, צווייטער טהייל
יהי רצון
5034
תכנת שבת, ערשטער טהייל
תכנת שבת, צווייטער טהייל
יהי רצון
5036
נקדש
המקומך
5037
מי שברך א.
מי שברך ב.
5038
כי בשמך
אמת כי אתה הוא יוצרם
5045
זורע צדקות
רם ונשא
5046
קדוש אתה
כי אתה שומע קול שופר
5047
הוא ארחינו
המקומך
5048
ותערב
שום שלום
5021
אב הרחמים, קאנטאר סאלאמאן קאטלער.
יהי רצון, קאנטאר סאלאמאן קאטלער
5020
כל נדרי, טענאר סאלא געזונגען פון קאנטאר
ב. וואלף מיט א כאהר.
יעלה, טענאר סאלא געזונגען פון קאנטאר
וואלף מיט א כאהר.
כאלומביא 12 אינטש דאבל רעקארדס $1.25
5019
מזמור לדוד, געזונגען פון הייטמאן אדלער
10 אינטש $1.00
844
די כין יאזיקער טרעהרען, געזונגען פון
הייטמאן אדלער.
בראש השנה, טענאר סאלא, געזונגען פון קאנ־
טאר ב. וואלף מיט א כאהר.
הנני העני, טענאר סאלא געזונגען ביי קאנטאר
וואלף מיט ארגאן בעגלייטונג.
845
יהי רצון טענאר סאלא, געזונגען ביי
קאנטאר וואלף מיט ארגאן בעגלייטונג.
ספירת, טענאר סאלא, געזונגען ביי
קאנטאר וואלף מיט ארגאן בעגלייטונג.
01 אינטש $1.25
6000
ונתנה תוקף
בבקרת
6001
חכן יקיר לי
והערב לפניך
6002
ומפני חטאינו
ושמרו
6003
שרש עשרה מדות
קדושה המקומך
6004
יעלה
וחסר שמן
6005
בראש השנה יכתבון
היום הרת עולם
10 אינטש $1.50
8000
אדם יסודו מעפר
רצה ע

TORONTO GRAFONOLA CO.
61 QUEEN ST. WEST, (Opposite Teraulay St.)

איהר האט יעצט די געלעגענהייט צו הא־בען דעם פיינסטען דיימאנד אדער אנדערע דשוועלעריי דורך דאס פרעדיס סיסטעם פון דשוויסאנד בראדער. דיימאנדס ווי עס איז בעזאוסט ווערט אלע מאל מיינערע און עס איז אן אייביגהייט.

מיר געטרייען יעדען עהרליכען מענשען: א דאס איהר האט די געלעגענהייט צו קויפען ביי אונזדיימאנדס מיט דיי ליכטסטע אבצאהלונגען. ספעשעל דיסקאונט 10 פראצענט פאר מעש. דשוויסאנד בראדערס 15 יאנג סטריט אריקייר.